

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. Ludouico Imperatore, erga pauperes, longè liberalior Deus centuplum reddens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

quum hominem. Sed exiguo lucro scenus accepit. Eodem enim temporis momento, quo aurum ab Episcopo missum contigit atque in manus sumit, humi collapsus, miserimè expiravit. Duo hic expendi possunt, ira Dei, & cura Dei; cura pauperum & viduarum, ira in sceneratores. Tametsi enim licitum est, urgente necessitate accipere mutuum à sceneratore, non tamen licitum est istis, eum spe scenoris mutuum dare. Illos necessitas excusat, non item istos. *Audent sceneratores dicere:* ait S. Augustinus: *Non habeo aliqd, unde vivam. Hoc mihi & latro diceret deprehensus circa parietem alienum; hoc mihi & leno diceret, emens puellas ad prostitutionem: hoc & maleficus incantans mala, & vendens malitiam suam. Quidquid tale prohibere conaremur, responderent omnes, quia non haberent, unde viverent, quia inde se pascere: quasi non hoc ipsum in illis maxime puniendum est, quia artem nequitia delegerunt, unde vitam transfugant, & inde se pascere volunt, unde offendant eum, à quo omnes pascuntur.*

S. Augustinus
in Plat. 129.

Nondè, quod Ado testatur, de Ludouico Imperatore Caroli Imperatoris filio, planè Deo maiore iure tribuitur. Ludouicus, annis circiter viginti octo, quibus imperium gessit, non solum fuit eximius amator castitatis, promotor religionis, fautorq; Ecclesiasticorum; verùm etiam, in Gallia, Germania, Italia totoq; Imperio suo, legatos constituit, qui pauperum & oppressorum curam gererent, eorum causas audirent, ijsq; iustitiam administrarent, atque in omni necessitate succurrerent, Deus, non annis 28. duntaxat, sed à condito orbe, Angelos pauperum tutelares constituit, quin & causam eorum ipse suscepit, suscipit, suscipiet. *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & heredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se?* ait S. Iacobus. Ipse Christus dixit: *cùm facis conuiuium, voca pauperes, debiles, claudos, & cacos.* Ac rursus, cùm à cœna magna diuites, ob villam emtam, & ob emta quinque iuga bouum, atque ob vxorem ductam se se excusarent, iratus paterfamilias dixit seruo suo: *Exi citò in plateas, & vicos ciuitatis; & pauperes ac debiles, & cacos, & claudos introduce huc.* Cœna magna, erit cœna Agni, non nectare & ambrosia, sed genimine vitis nobilioris pretiosa, in qua, vbi accumbant hi pauperes, ostendit Lazarus in ipso sinu Abrahæ, sicut & D. Ioannes

VIII.
Ado Chron.
2. 6. An. 815.

1. 2. 5.

Luc. 14. 13.
Ibid.

Luc. 16. 23.

Gen. 26. 124

in sinu Christi requiescens. Cuius rei figura fuit Isaac, qui *sevit*, non in agro proprio, sed à Geraritis conducto; neque enim Abraham, neque Isaac, neque Iacob, possederunt agros, aut domos in Chanaan, sed identidem in ea peregrinati sunt. *Sevit itaque Isaac in terra illa, & inuenit in ipso anno centuplum, benedixitq; ei Dominus.* Quare hæc tanta mellis, non per saturationem, nec per agrorum fertilitatem, sed Dei beneficio, & per miraculum Isaci obtigit, vt ex vno modio à se seminato, centum modios mereret.

Plin. lib. 18. cap. 11.

Quamquam Plinius fertilissimum triticum *centigrannum* appellet, vnde & Isaci prouentum naturalem esse potuisse, non tamen fuisse ostenditur, scriptura eam vbertatem benedictioni diuinæ ascribente. Hac autem benedictione tam copiosa indicatum est, tam vberem terram esse paupertatem, in qua qui ferit, centuplum recipit, ex Christi oraculo: *omnis qui reliquerit domum, vel fratres &c: aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit.* Quò alludens ait Hieronymus: *Centuplicato fenore Christi promissa redduntur: in tali Isaac quondam agro seuerat.* Hac fertilitate carent diuites, gaudent pauperes. Quibus proinde rectè S. Gregorius Nazianzenus gratulatur hac acclamatione:

Matth. 19. 29.

S. Hieronymus epist. 26.

Felix qui Christum fortunis omnibus emit.

S. Greg. Nazianz. in carm.

S. Augustin. serm. vii. de diuers.

Et D. Augustinus: *Quid est gloriosius homini, quam sua vendere, & Christum emere? Quid utilius, quam omnibus rebus exui, vt eum habeamus, in quo sunt omnes thesauri? Quid securius, quam à mundo non curari, vt curemur à Deo? Mundus respicere inopes non dignatur, Deus dignatur, Dominus in celo sedes eius: oculi eius in pauperem respiciunt.* Idcirco alibi dictum est: *Tibi derelictus est pauper, quem alij negligunt, quem despiciunt, Tibi derelictus pauper.*

Psal. 10. 5.

Psal. 9. 35.

IX.

Quemadmodum infans à natura destitutus, nudus, neque surgere, neque se vestire, aut contra frigus regere, neque cibum manibus capere, immò neque ea, quæ sibi necessaria sunt verbis postulare valens, à matre curatur. Hanc amor impellit, vt viribus carentem è lecto leuet, vestiat, inuoluat, portet, sinu excipiat, ad motis papillis nutriat, ciboque præmanio in os inserto sopiat, in cunis circumagat, cantando ad somnum alliciat; plorantem mulceat, ridenti arrideat, denique noctes diesque laboreat, ne quid desit indigenti. Ita Deus pauperes & inopes, & se ipsos iuuare non

re non